

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS KONTROLĖS IR VIDAUS AUDITO ĮSTATYMO NR. IX-1253 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2019 m. liepos 11 d. Nr. XIII-2312
Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo
Nr. IX-1253 nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymą Nr. IX-1253 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS KONTROLĖS IR VIDAUS AUDITO
ĮSTATYMAS**

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato vidaus kontrolės ir vidaus audito veikimą, tikslus ir dalyvių kompetenciją vidaus kontrolės ir vidaus audito srityse.
2. Šis įstatymas taikomas viešiesiems juridiniams asmenims, kurie yra viešojo sektoriaus subjektai (toliau – viešieji juridiniai asmenys).
3. Viešiesiems juridiniams asmenims, kurie nėra viešojo sektoriaus subjektai, šis įstatymas taikomas tiek, kiek jų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatyta pareiga įgyvendinti vidaus kontrolę ir atlikti vidaus auditą.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Audituojamas subjektas** – viešasis juridinis asmuo, jo administracijos padalinys, viešajam juridiniam asmeniui pavaldus ir (arba) atskaitingas viešasis juridinis asmuo, kurių vidaus auditas atliekamas.
2. **Centralizuoto vidaus audito tarnyba** – vidaus audito tarnyba, įsteigta centralizuotam viešojo juridinio asmens ir visų jam pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų

vidaus auditui atlikti. Centralizuoto vidaus audito tarnybai šio įstatymo nuostatos taikomos *mutatis mutandis* kaip ir vidaus audito tarnybai.

3. **Pažangos stebėjimas** – vidaus audito tarnybos veikla po atlikto vidaus audito, kurios tikslas – stebėti ir vertinti, kaip įgyvendinamos vidaus audito ataskaitoje pateiktos rekomendacijos.

4. **Vidaus auditas** – nepriklausoma ir objektyvi tyrimo, vertinimo ir konsultavimo veikla, kuria siekiama padėti gerinti viešojo juridinio asmens valdymą, rizikos valdymą ir vidaus kontrolę.

5. **Vidaus auditorius** – vidaus audito tarnybos valstybės tarnautojas arba pagal darbo sutartį dirbantis darbuotojas, arba kitą įstatymuose nustatytą statusą turintis asmuo, atliekantis vidaus auditą.

6. **Vidaus audito tarnyba** – viešojo juridinio asmens administracijos padalinys, įsteigtas vidaus auditui atlikti.

7. **Vidaus kontrolė** – viešojo juridinio asmens rizikos valdymui jo vadovo sukurta kontrolės sistema, padedanti siekti šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų.

8. **Vidaus kontrolės politika** – viešojo juridinio asmens veiklos sričių vidaus kontrolės tvarkos aprašų, taisyklių ir kitų dokumentų, skirtų vidaus kontrolei viešajame juridiniame asmenyje sukurti ir įgyvendinti, visuma.

9. **Viešojo juridinio asmens rizika** (toliau – rizika) – tikimybė, kad dėl viešojo juridinio asmens rizikos veiksnių viešojo juridinio asmens veiklos tikslai nebus įgyvendinti arba bus įgyvendinti netinkamai ir dėl to jis gali patirti nuostolių.

10. **Viešojo juridinio asmens rizikos valdymas** (toliau – rizikos valdymas) – viešojo juridinio asmens rizikos veiksnių nustatymas, analizė ir priemonių, kurios sumažintų arba pašalintų neigiamą poveikį viešojo juridinio asmens veiklai, parinkimas.

11. **Viešojo juridinio asmens rizikos veiksniai** (toliau – rizikos veiksniai) – aplinkybės, galinčios daryti neigiamą poveikį viešojo juridinio asmens veiklai.

12. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme.

3 straipsnis. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos kompetencija vidaus kontrolės ir vidaus audito srityse

Finansų ministerija, formuodama valstybės politiką vidaus kontrolės ir vidaus audito srityse, organizuodama, koordinuodama ir kontroliuodama jos įgyvendinimą:

- 1) rengia teisės aktus, reglamentuojančius viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolę ir vidaus auditą, atsižvelgdama į tarptautinę gerąją vidaus kontrolės ir vidaus audito praktiką;
- 2) atlieka metodinio vadovavimo funkcijas vidaus kontrolės ir vidaus audito srityse;
- 3) analizuoja vidaus audito tarnybų veiklą ir teikia rekomendacijas dėl jos tobulinimo;
- 4) užtikrina, kad ne rečiau kaip kartą per penkerius metus Lietuvos Respublikos finansų ministro nustatyta tvarka būtų atliekamas išorinis vidaus audito tarnybų veiklos vertinimas.

ANTRASIS SKIRSNIS

VIDAUS KONTROLĖ

4 straipsnis. Vidaus kontrolės tikslai ir įgyvendinimas

1. Siekiant viešajam juridiniam asmeniui strateginiuose planavimo dokumentuose numatytų tikslų, turi būti nustatomi ir analizuojami rizikos veiksniai ir kuriama vidaus kontrolė, kurios tikslai – padėti užtikrinti, kad viešasis juridinis asmuo:

- 1) laikytųsi teisės aktų, reglamentuojančių viešojo juridinio asmens veiklą, reikalavimų;
- 2) saugotų turtą nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;
- 3) vykdytų veiklą laikydamasis patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo ekonomiškumu, efektyvumu ir rezultatyvumu;
- 4) teiktų patikimą, aktualią, išsamią ir teisingą informaciją apie savo finansinę ir kitą veiklą.

2. Vidaus kontrolė viešajame juridiniame asmenyje įgyvendinama:

- 1) atsižvelgiant į viešojo juridinio asmens veiklos ypatumus;
- 2) laikantis vidaus kontrolės principų, nurodytų šio įstatymo 5 straipsnyje;
- 3) apimant vidaus kontrolės elementus, nurodytus šio įstatymo 6 straipsnyje;
- 4) integruojant ją į viešojo juridinio asmens veiklą ir pagrindinius valdymo procesus – planavimą, atlikimą ir stebėseną;
- 5) nustatant vidaus kontrolės dalyvių pareigas ir atsakomybę;
- 6) nuolat ją tobulinant ir pritaikant prie pasikeitusių viešojo juridinio asmens veiklos sąlygų.

3. Vidaus kontrolė viešajame juridiniame asmenyje įgyvendinama vadovaujantis šiuo įstatymu, laikantis viešojo juridinio asmens vadovo nustatytos vidaus kontrolės politikos. Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarką pagal šio straipsnio nuostatas nustato finansų ministras.

5 straipsnis. Vidaus kontrolės principai

Vidaus kontrolė viešajame juridiniame asmenyje įgyvendinama laikantis šių principų:

- 1) tinkamumo – vidaus kontrolė pirmiausia turi būti įgyvendinama tose viešojo juridinio asmens veiklos srityse, kuriose susiduriama su didžiausia rizika;
- 2) efektyvumo – vidaus kontrolės įgyvendinimo sąnaudos neturi viršyti dėl atliekamos vidaus kontrolės gaunamos naudos;
- 3) rezultatyvumo – turi būti pasiekti vidaus kontrolės tikslai;
- 4) optimalumo – vidaus kontrolė turi būti proporcinga rizikai ir neperteklinė;
- 5) dinamiškumo – vidaus kontrolė turi būti nuolat tobulinama atsižvelgiant į pasikeitusias viešojo juridinio asmens veiklos sąlygas;
- 6) nenutrūkstamo funkcionavimo – vidaus kontrolė turi būti įgyvendinama nuolat.

6 straipsnis. Vidaus kontrolės elementai

Vidaus kontrolė viešajame juridiniame asmenyje įgyvendinama apimant šiuos vidaus kontrolės elementus:

- 1) kontrolės aplinką – viešojo juridinio asmens organizacinę struktūrą, valdymą, personalo valdymo politiką, vadovų, darbuotojų profesinio elgesio principus ir taisykles, kompetenciją ir kitus veiksnius, turinčius įtakos vidaus kontrolės įgyvendinimui ir kokybei;
- 2) rizikos vertinimą – rizikos veiksnių nustatymą ir analizę;
- 3) kontrolės veiklą – viešojo juridinio asmens veiklą, kuria siekiama sumažinti neigiamą rizikos veiksnių poveikį viešajam juridiniam asmeniui ir kuri apima įgaliojimų, leidimų suteikimą, funkcijų atskyrimą, prieigos prie turto ir dokumentų kontrolę, veiklos ir rezultatų peržiūrą, veiklos priežiūrą ir kitų viešojo juridinio asmens vadovo nustatytų reikalavimų laikymąsi;
- 4) informavimą ir komunikaciją – su vidaus kontrole susijusios aktualios, išsamios, patikimos ir teisingos informacijos gavimą ir teikimą laiku vidaus ir išorės informacijos vartotojams;
- 5) stebėseną – nuolatinį ir (arba) periodinį stebėjimą ir vertinimą, kai analizuojama, ar vidaus kontrolė viešajame juridiniame asmenyje įgyvendinama pagal viešojo juridinio asmens vadovo nustatytą vidaus kontrolės politiką ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas.

7 straipsnis. Vidaus kontrolės dalyviai ir jų kompetencija

1. Viešojo juridinio asmens vidaus kontrolės dalyviai: viešojo juridinio asmens vadovas, vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai ir vidaus auditoriai.
2. Viešojo juridinio asmens vadovas, veikdamas vidaus kontrolės srityje:

1) užtikrina vidaus kontrolės, apimančios šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytus elementus ir atitinkančios kitus šiame įstatyme vidaus kontrolei keliamus reikalavimus, sukūrimą viešajame juridiniame asmenyje, jos įgyvendinimą ir tobulinimą;

2) nustato viešojo juridinio asmens vidaus kontrolės politiką pagal šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatas;

3) finansų ministro nustatyta tvarka teikia Finansų ministerijai informaciją apie vidaus kontrolės įgyvendinimą viešajame juridiniame asmenyje, įskaitant jam pavaldžius ir (arba) atskaitingus viešuosius juridinius asmenis.

3. Viešojo juridinio asmens darbuotojai, vykdydami reguliarią viešojo juridinio asmens veiklos sričių valdymo ir priežiūros veiklą pagal pavestas funkcijas, prižiūri vidaus kontrolės įgyvendinimą viešajame juridiniame asmenyje ir jos atitiktį viešojo juridinio asmens vadovo nustatytai vidaus kontrolės politikai.

4. Vidaus auditoriai vertina vidaus kontrolę viešajame juridiniame asmenyje ir teikia viešojo juridinio asmens vadovui rekomendacijas dėl vidaus kontrolės tobulinimo, konsultuoja viešojo juridinio asmens vadovą, viešojo juridinio asmens administracijos padalinių ir (ar) viešajam juridiniam asmeniui pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų vadovus vidaus kontrolės klausimais.

TREČIASIS SKIRSNIS

VIDAUS AUDITAS

8 straipsnis. Vidaus audito tikslas ir pagrindiniai uždaviniai

1. Vidaus audito tikslas – sistemingai ir visapusiškai vertinant viešojo juridinio asmens valdymą, rizikos valdymą ir vidaus kontrolę, padėti įgyvendinti viešojo juridinio asmens veiklos tikslus.

2. Pagrindiniai vidaus audito uždaviniai:

1) tirti ir vertinti viešojo juridinio asmens valdymą, rizikos valdymą ir vidaus kontrolę, atsižvelgiant į:

a) viešojo juridinio asmens veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų laikymąsi;

b) viešojo juridinio asmens strateginių planavimo dokumentų įgyvendinimą;

c) viešojo juridinio asmens veiklos vykdymą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu;

d) viešojo juridinio asmens turto apskaitą, valdymą, naudojimą ir disponavimą juo;

e) viešojo juridinio asmens teikiamą informaciją apie finansinę ir kitą veiklą;

2) tirti ir vertinti viešojo juridinio asmens gautų Europos Sąjungos ir (arba) tarptautinės finansinės paramos lėšų panaudojimo administravimą;

3) teikti viešojo juridinio asmens vadovui rekomendacijas dėl viešojo juridinio asmens valdymo, rizikos valdymo ir vidaus kontrolės tobulinimo;

4) konsultuoti viešojo juridinio asmens vadovą, viešojo juridinio asmens administracijos padalinių ir (ar) viešajam juridiniam asmeniui pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų vadovus viešojo juridinio asmens valdymo, rizikos valdymo ir vidaus kontrolės klausimais.

3. Vidaus auditas viešajame juridiniame asmenyje atliekamas vadovaujantis šiuo įstatymu, viešojo juridinio asmens vadovo patvirtinta vidaus audito metodika ir kitais vidaus audito atlikimą reglamentuojančiais teisės aktais, atsižvelgiant į tarptautinius vidaus audito profesinės praktikos standartus.

9 straipsnis. Vidaus audito tarnybos steigimas

1. Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijoje, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijoje, Nacionalinėje teismų administracijoje, Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyboje, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamente, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolėje, valstybiniuose universitetuose turi būti įsteigtos vidaus audito tarnybos.

2. Ministerijose turi būti įsteigtos centralizuoto vidaus audito tarnybos. Atsižvelgiant į viešojo juridinio asmens organizacinę struktūrą, atliekamų funkcijų apimtį, svarbą, viešajam juridiniam asmeniui pavaldžių viešųjų juridinių asmenų skaičių ir kitus veiklos ypatumus, ministrui pavestose valdymo srityje veikiančiame viešajame juridiniame asmenyje ministro sprendimu gali būti įsteigta vidaus audito tarnyba.

3. Savivaldybėse turi būti įsteigtos centralizuoto vidaus audito tarnybos.

4. Kitų viešųjų juridinių asmenų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Seimas arba Vyriausybė, vidaus auditą atlieka juose įsteigta vidaus audito tarnyba arba atitinkamai Seimo arba Vyriausybės paskirta kito viešojo juridinio asmens centralizuoto vidaus audito tarnyba ar vidaus audito tarnyba, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje numatytą atvejį.

5. Viešojo juridinio asmens, kurį yra įsteigę keli steigėjai, vidaus auditą atlieka steigėjų bendru sprendimu tame viešajame juridiniame asmenyje įsteigta vidaus audito tarnyba ar vieno iš steigėjų vidaus audito tarnyba arba centralizuoto vidaus audito tarnyba.

6. Viešiesiems juridiniams asmenims, atliekantiems Europos Sąjungos arba tarptautinės finansinės paramos ir kitų lėšų administravimo funkcijas, šio straipsnio nuostatos taikomos tiek,

kiek jų vidaus audito nereglamentuoja Europos Sąjungos teisės aktai ar Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys.

7. Jeigu viešajame juridiniame asmenyje vidaus audito tarnyba arba centralizuoto vidaus audito tarnyba neturi būti įsteigta pagal šio straipsnio 1, 2, 3 ir 5 dalis ir jo vidaus auditui atlikti nėra paskirta kito viešojo juridinio asmens vidaus audito tarnyba arba centralizuoto vidaus audito tarnyba, tačiau dėl šio viešojo juridinio asmens atliekamų funkcijų turi būti užtikrintas viešojo juridinio asmens nepriklausomumas ir (arba) jame steigti vidaus audito tarnybą yra ekonomiškai neefektyvu, tokio viešojo juridinio asmens vidaus auditui atlikti gali būti įsigyjamos vidaus audito paslaugos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Vidaus audito tarnybos, vidaus audito tarnybos vadovo ir vidaus auditoriaus veiklos nepriklausomumas

1. Vidaus audito tarnyba yra tiesiogiai pavaldi ir atskaitinga viešojo juridinio asmens vadovui, taip pat atskaitinga kolegialiam valdymo organui, jeigu kolegialus valdymo organas nurodytas viešojo juridinio asmens steigimo dokumentuose. Viešojo juridinio asmens vadovas užtikrina vidaus auditorių veiklos ir organizacinę nepriklausomumą ir negali šios valdymo funkcijos perduoti kitiems viešojo juridinio asmens darbuotojams.

2. Vidaus audito tarnybai, vidaus audito tarnybos vadovui, vidaus auditoriui negali būti daromas poveikis, kai yra planuojamas ir atliekamas vidaus auditas ir pateikiami vidaus audito rezultatai.

3. Vidaus audito tarnybos veiklos plane nenumatytas vidaus auditas gali būti atliekamas vidaus audito tarnybos vadovo sprendimu, raštu suderinus su viešojo juridinio asmens vadovu.

4. Vidaus audito tarnybos veiklą reglamentuoja viešojo juridinio asmens vadovo patvirtinti vidaus audito tarnybos nuostatai. Jie rengiami vadovaujantis Vyriausybės patvirtintais pavyzdiniais vidaus audito tarnybos nuostatais.

5. Vidaus audito tarnybos vadovas ir vidaus auditoriai negali dalyvauti valdant viešąjį juridinį asmenį ir (arba) jam pavaldžius ir (arba) atskaitingus viešuosius juridinius asmenis.

6. Vidaus audito tarnybos vadovas, vidaus auditorius, siekdami išsaugoti objektyvumą, turi nedalyvauti nustatant ir įgyvendinant viešojo juridinio asmens, jam pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolės politiką, tikrinant ir vertinant veiklą, už kurią jis buvo atsakingas mažiau kaip prieš vienus metus prieš pradėdamas eiti vidaus audito tarnybos vadovo, vidaus auditoriaus pareigas.

11 straipsnis. Vidaus audito tarnybos vadovo kompetencija

1. Asmuo, priimamas į vidaus audito tarnybos vadovo pareigas, privalo turėti:

1) aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą ekonomikos, teisės, verslo, vadybos, finansų, apskaitos arba viešojo administravimo studijų krypties išsilavinimą;

2) ne mažesnę kaip 2 metų darbo patirtį audito arba vidaus audito srityje.

2. Vidaus audito tarnybos vadovas:

1) savarankiškai organizuoja vidaus audito tarnybos darbą pagal viešojo juridinio asmens vadovo patvirtintus vidaus audito tarnybos nuostatus;

2) rengia ir teikia viešojo juridinio asmens vadovui tvirtinti vidaus audito tarnybos vidaus audito metodiką. Ši metodika turi būti parengta vadovaujantis finansų ministro patvirtinta pavyzdine vidaus audito metodika, atsižvelgiant į tarptautinius vidaus audito profesinės praktikos standartus;

3) planuoja vidaus audito tarnybos veiklą, sudaro ilgalaikius vidaus audito tarnybos veiklos planus, skirtus vidaus audito tarnybos veiklos tikslams, rodikliams nustatyti, vidaus audito visumai aprašyti, ir metinius vidaus audito tarnybos veiklos planus, rengiamus atsižvelgiant į atliktą viešojo juridinio asmens, jam pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų (jeigu jų yra) rizikos vertinimo analizę, ir teikia juos tvirtinti viešojo juridinio asmens vadovui;

4) užtikrina, kad būtų atliekamas vidaus auditas, pateikiami vidaus audito rezultatai ir atliekamas pažangos stebėjimas;

5) užtikrina atliekamo vidaus audito kokybę;

6) konsultuoja viešojo juridinio asmens vadovą, viešojo juridinio asmens administracijos padalinių ir (arba) viešajam juridiniam asmeniui pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų vadovus viešojo juridinio asmens valdymo, rizikos valdymo ir vidaus kontrolės klausimais;

7) nedelsdamas praneša viešojo juridinio asmens vadovui, taip pat kolegialiam valdymo organui, jeigu kolegialus valdymo organas nurodytas viešojo juridinio asmens steigimo dokumentuose, apie daromą poveikį, kai yra planuojamas ir (arba) atliekamas vidaus auditas ir (arba) pateikiami vidaus audito rezultatai;

8) siekdamas išvengti darbų dubliavimo, koordinuoja vidaus audito tarnybos veiklą ir keičiasi informacija su kitais viešojo juridinio asmens audito vykdytojais;

9) tobulina savo kvalifikaciją ir sudaro sąlygas ją tobulinti vidaus auditoriams;

10) siūlo viešojo juridinio asmens vadovui pasitelkti atitinkamų sričių specialistus (ekspertus), kai numatoma atlikti specifinių sričių vidaus auditą;

11) teikia vertintojui ar vertintojų grupei išoriniam vidaus audito tarnybos veiklos vertinimui atlikti reikalingus dokumentus ir (arba) jų kopijas ir paaiškinimus;

12) atsako už atlikto vidaus audito išvadas ir rekomendacijas, įskaitant atvejus, kai yra pasitelkiami atitinkamų sričių specialistai (ekspertai).

3. Vidaus audito tarnybos vadovas turi pateikti Valstybės kontrolei metinio vidaus audito tarnybos veiklos plano kopiją per 10 darbo dienų po to, kai šį planą patvirtina viešojo juridinio asmens vadovas.

4. Kiekvienais metais iki kovo 1 dienos vidaus audito tarnybos vadovas turi parengti ir pateikti Finansų ministerijai, Valstybės kontrolei, viešojo juridinio asmens vadovui, taip pat viešojo juridinio asmens steigėjui (steigėjams) ir kolegialiam valdymo organui, jeigu kolegialus valdymo organas nurodytas viešojo juridinio asmens steigimo dokumentuose, metinę vidaus audito tarnybos veiklos ataskaitą pagal finansų ministro nustatytą metinės vidaus audito tarnybos veiklos ataskaitos rengimo ir teikimo tvarką.

5. Jeigu vidaus audito metu nustatoma galimų pažeidimų, kurie turi nusikalstamos veikos požymių, vidaus audito tarnybos vadovas apie tokius pažeidimus nedelsdamas turi raštu informuoti viešojo juridinio asmens vadovą.

12 straipsnis. Vidaus auditorių kompetencija

1. Vidaus auditorius, atlikdamas jam pavestas funkcijas, turi vadovautis šiuo įstatymu, viešojo juridinio asmens vadovo patvirtinta vidaus audito metodika ir kitais vidaus audito tarnybos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, atsižvelgti į tarptautinius vidaus audito profesinės praktikos standartus ir laikytis finansų ministro nustatytų vidaus auditorių profesinės etikos principų.

2. Vidaus auditorius, atlikdamas jam pavestas funkcijas, turi teisę:

- 1) naudotis visa viešojo juridinio asmens sukaupta informacija;
- 2) gauti iš visų audituojamų subjektų vidaus auditui atlikti reikalingų dokumentų kopijas;
- 3) pasirinktinai lankytis visuose audituojamuose subjektuose;

4) per 5 darbo dienas nuo rašytinio prašymo pateikimo dienos gauti audituojamų subjektų vadovų ir darbuotojų rašytinius ir žodinius paaiškinimus;

5) reikalauti iš audituojamų subjektų vadovų sudaryti sąlygas atlikti vidaus auditą, vidaus auditoriui savarankiškai dirbti ir parengti objektyvias išvadas;

6) tobulinti savo kvalifikaciją.

3. Vidaus auditorius, atlikdamas vidaus auditą, privalo:

1) būti objektyvus ir nešališkas, susilaikyti nuo išankstinės nuomonės apie vertinimą ir vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;

2) aptarti parengtą vidaus audito ataskaitos projektą su audituojamo subjekto vadovu ir su atsakingais už tą veiklos sritį darbuotojais;

- 3) užtikrinti vidaus audito metu paimtų audituoti dokumentų saugumą;
 - 4) tvarkyti asmens duomenis vadovaudamasis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu;
 - 5) užtikrinti, kad vidaus auditas būtų atliekamas vadovaujantis šiuo įstatymu, viešojo juridinio asmens vadovo patvirtinta vidaus audito metodika ir kitais vidaus audito atlikimą reglamentuojančiais teisės aktais, atsižvelgiant į tarptautinius vidaus audito profesinės praktikos standartus.
4. Vidaus auditorius vidaus audito tarnybos vadovo pavedimu turi atlikti pažangos stebėjimą.

13 straipsnis. Viešojo juridinio asmens vadovo kompetencija vidaus audito srityje

Viešojo juridinio asmens vadovas, veikdamas vidaus audito srityje:

- 1) įsteigia vidaus audito tarnybą viešajame juridiniame asmenyje, kai ji turi būti steigiama pagal šio įstatymo 9 straipsnį, ir užtikrina jos veikimą;
- 2) praneša Finansų ministerijai apie priimtą sprendimą įsteigti arba panaikinti vidaus audito tarnybą viešajam juridiniam asmeniui pavaldžiuose ir (arba) atskaitinguose viešuosiuose juridiniuose asmenyse per 10 darbo dienų po šio sprendimo priėmimo dienos;
- 3) tvirtina ilgalaikius ir metinius vidaus audito tarnybos veiklos planus;
- 4) priima sprendimą dėl vidaus audito paslaugų įsigijimo, kai jos gali būti įsigyjamoms pagal šio įstatymo 9 straipsnio 7 dalį, ir užtikrina įsigytų vidaus audito paslaugų priežiūrą;
- 5) vidaus audito tarnybos vadovo siūlymu priima sprendimą dėl atitinkamų sričių specialistų (ekspertų) pasitelkimo, kai atliekamas specifinių sričių vidaus auditas;
- 6) įpareigoja audituojamo subjekto vadovą, kad šis per 5 darbo dienas susipažintų su vidaus audito tarnybos pateiktu vidaus audito ataskaitos projektu ir pateiktų dėl jo nuomonę vidaus audito tarnybai;
- 7) gavęs vidaus audito ataskaitą, ne vėliau kaip per 15 darbo dienų priima sprendimą įgyvendinti vidaus audito ataskaitoje pateiktas rekomendacijas arba jų neįgyvendinti, prisiimdamas su tuo susijusią riziką, arba įpareigoja audituojamo subjekto (viešajam juridiniam asmeniui pavaldaus ir (arba) atskaitingo viešojo juridinio asmens) vadovą, gavusį vidaus audito ataskaitą, ne vėliau kaip per 15 darbo dienų priimti sprendimą dėl vidaus audito rekomendacijų. Jeigu audituojamo subjekto (viešajam juridiniam asmeniui pavaldaus ir (arba) atskaitingo viešojo juridinio asmens) vadovas nesutinka su vidaus audito ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis

ir pateikė viešojo juridinio asmens, kuriam audituojamas subjektas yra pavaldus ir (arba) atskaitingas, vadovui ir vidaus audito tarnybos vadovui pagrįstus motyvus dėl nesutikimo su vidaus audito ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis, viešojo juridinio asmens, kuriam audituojamas subjektas yra pavaldus ir (arba) atskaitingas, vadovas priima sprendimą įgyvendinti vidaus audito ataskaitoje pateiktas rekomendacijas arba jų neįgyvendinti, prisiimdamas su tuo susijusią riziką, ir įpareigoja audituojamo subjekto (viešajam juridiniam asmeniui pavaldaus ir (arba) atskaitingo viešojo juridinio asmens) vadovą įgyvendinti šį sprendimą.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos finansų ministras iki 2019 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Įsigaliojus šiam įstatymui, kituose teisės aktuose vartojama sąvoka „centralizuota vidaus audito tarnyba“ atitinka šio įstatymo sąvoką „centralizuoto vidaus audito tarnyba“.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS KONTROLĖS IR VIDAUS AUDITO ĮSTATYMO NR. IX-1253 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2019 m. liepos 11 d. Nr. XIII-2312
Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo
Nr. IX-1253 nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymą Nr. IX-1253 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS KONTROLĖS IR VIDAUS AUDITO
ĮSTATYMAS**

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato vidaus kontrolės ir vidaus audito veikimą, tikslus ir dalyvių kompetenciją vidaus kontrolės ir vidaus audito srityse.
2. Šis įstatymas taikomas viešiesiems juridiniams asmenims, kurie yra viešojo sektoriaus subjektai (toliau – viešieji juridiniai asmenys).
3. Viešiesiems juridiniams asmenims, kurie nėra viešojo sektoriaus subjektai, šis įstatymas taikomas tiek, kiek jų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatyta pareiga įgyvendinti vidaus kontrolę ir atlikti vidaus auditą.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Audituojamas subjektas** – viešasis juridinis asmuo, jo administracijos padalinys, viešajam juridiniam asmeniui pavaldus ir (arba) atskaitingas viešasis juridinis asmuo, kurių vidaus auditas atliekamas.
2. **Centralizuoto vidaus audito tarnyba** – vidaus audito tarnyba, įsteigta centralizuotam viešojo juridinio asmens ir visų jam pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų

vidaus auditui atlikti. Centralizuoto vidaus audito tarnybai šio įstatymo nuostatos taikomos *mutatis mutandis* kaip ir vidaus audito tarnybai.

3. **Pažangos stebėjimas** – vidaus audito tarnybos veikla po atlikto vidaus audito, kurios tikslas – stebėti ir vertinti, kaip įgyvendinamos vidaus audito ataskaitoje pateiktos rekomendacijos.

4. **Vidaus auditas** – nepriklausoma ir objektyvi tyrimo, vertinimo ir konsultavimo veikla, kuria siekiama padėti gerinti viešojo juridinio asmens valdymą, rizikos valdymą ir vidaus kontrolę.

5. **Vidaus auditorius** – vidaus audito tarnybos valstybės tarnautojas arba pagal darbo sutartį dirbantis darbuotojas, arba kitą įstatymuose nustatytą statusą turintis asmuo, atliekantis vidaus auditą.

6. **Vidaus audito tarnyba** – viešojo juridinio asmens administracijos padalinys, įsteigtas vidaus auditui atlikti.

7. **Vidaus kontrolė** – viešojo juridinio asmens rizikos valdymui jo vadovo sukurta kontrolės sistema, padedanti siekti šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų.

8. **Vidaus kontrolės politika** – viešojo juridinio asmens veiklos sričių vidaus kontrolės tvarkos aprašų, taisyklių ir kitų dokumentų, skirtų vidaus kontrolei viešajame juridiniame asmenyje sukurti ir įgyvendinti, visuma.

9. **Viešojo juridinio asmens rizika** (toliau – rizika) – tikimybė, kad dėl viešojo juridinio asmens rizikos veiksnių viešojo juridinio asmens veiklos tikslai nebus įgyvendinti arba bus įgyvendinti netinkamai ir dėl to jis gali patirti nuostolių.

10. **Viešojo juridinio asmens rizikos valdymas** (toliau – rizikos valdymas) – viešojo juridinio asmens rizikos veiksnių nustatymas, analizė ir priemonių, kurios sumažintų arba pašalintų neigiamą poveikį viešojo juridinio asmens veiklai, parinkimas.

11. **Viešojo juridinio asmens rizikos veiksniai** (toliau – rizikos veiksniai) – aplinkybės, galinčios daryti neigiamą poveikį viešojo juridinio asmens veiklai.

12. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme.

3 straipsnis. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos kompetencija vidaus kontrolės ir vidaus audito srityse

Finansų ministerija, formuodama valstybės politiką vidaus kontrolės ir vidaus audito srityse, organizuodama, koordinuodama ir kontroliuodama jos įgyvendinimą:

- 1) rengia teisės aktus, reglamentuojančius viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolę ir vidaus auditą, atsižvelgdama į tarptautinę gerąją vidaus kontrolės ir vidaus audito praktiką;
- 2) atlieka metodinio vadovavimo funkcijas vidaus kontrolės ir vidaus audito srityse;
- 3) analizuoja vidaus audito tarnybų veiklą ir teikia rekomendacijas dėl jos tobulinimo;
- 4) užtikrina, kad ne rečiau kaip kartą per penkerius metus Lietuvos Respublikos finansų ministro nustatyta tvarka būtų atliekamas išorinis vidaus audito tarnybų veiklos vertinimas.

ANTRASIS SKIRSNIS

VIDAUS KONTROLĖ

4 straipsnis. Vidaus kontrolės tikslai ir įgyvendinimas

1. Siekiant viešajam juridiniam asmeniui strateginiuose planavimo dokumentuose numatytų tikslų, turi būti nustatomi ir analizuojami rizikos veiksniai ir kuriama vidaus kontrolė, kurios tikslai – padėti užtikrinti, kad viešasis juridinis asmuo:

- 1) laikytusi teisės aktų, reglamentuojančių viešojo juridinio asmens veiklą, reikalavimų;
- 2) saugotų turtą nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;
- 3) vykdytų veiklą laikydamasis patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo ekonomiškumu, efektyvumu ir rezultatyvumu;
- 4) teiktų patikimą, aktualią, išsamią ir teisingą informaciją apie savo finansinę ir kitą veiklą.

2. Vidaus kontrolė viešajame juridiniame asmenyje įgyvendinama:

- 1) atsižvelgiant į viešojo juridinio asmens veiklos ypatumus;
- 2) laikantis vidaus kontrolės principų, nurodytų šio įstatymo 5 straipsnyje;
- 3) apimant vidaus kontrolės elementus, nurodytus šio įstatymo 6 straipsnyje;
- 4) integruojant ją į viešojo juridinio asmens veiklą ir pagrindinius valdymo procesus – planavimą, atlikimą ir stebėseną;
- 5) nustatant vidaus kontrolės dalyvių pareigas ir atsakomybę;
- 6) nuolat ją tobulinant ir pritaikant prie pasikeitusių viešojo juridinio asmens veiklos sąlygų.

3. Vidaus kontrolė viešajame juridiniame asmenyje įgyvendinama vadovaujantis šiuo įstatymu, laikantis viešojo juridinio asmens vadovo nustatytos vidaus kontrolės politikos. Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarką pagal šio straipsnio nuostatas nustato finansų ministras.

5 straipsnis. Vidaus kontrolės principai

Vidaus kontrolė viešajame juridiniame asmenyje įgyvendinama laikantis šių principų:

- 1) tinkamumo – vidaus kontrolė pirmiausia turi būti įgyvendinama tose viešojo juridinio asmens veiklos srityse, kuriose susiduriama su didžiausia rizika;
- 2) efektyvumo – vidaus kontrolės įgyvendinimo sąnaudos neturi viršyti dėl atliekamos vidaus kontrolės gaunamos naudos;
- 3) rezultatyvumo – turi būti pasiekti vidaus kontrolės tikslai;
- 4) optimalumo – vidaus kontrolė turi būti proporcinga rizikai ir neperteklinė;
- 5) dinamiškumo – vidaus kontrolė turi būti nuolat tobulinama atsižvelgiant į pasikeitusias viešojo juridinio asmens veiklos sąlygas;
- 6) nenutrūkstamo funkcionavimo – vidaus kontrolė turi būti įgyvendinama nuolat.

6 straipsnis. Vidaus kontrolės elementai

Vidaus kontrolė viešajame juridiniame asmenyje įgyvendinama apimant šiuos vidaus kontrolės elementus:

- 1) kontrolės aplinką – viešojo juridinio asmens organizacinę struktūrą, valdymą, personalo valdymo politiką, vadovų, darbuotojų profesinio elgesio principus ir taisykles, kompetenciją ir kitus veiksnius, turinčius įtakos vidaus kontrolės įgyvendinimui ir kokybei;
- 2) rizikos vertinimą – rizikos veiksnių nustatymą ir analizę;
- 3) kontrolės veiklą – viešojo juridinio asmens veiklą, kuria siekiama sumažinti neigiamą rizikos veiksnių poveikį viešajam juridiniam asmeniui ir kuri apima įgaliojimų, leidimų suteikimą, funkcijų atskyrimą, prieigos prie turto ir dokumentų kontrolę, veiklos ir rezultatų peržiūrą, veiklos priežiūrą ir kitų viešojo juridinio asmens vadovo nustatytų reikalavimų laikymąsi;
- 4) informavimą ir komunikaciją – su vidaus kontrole susijusios aktualios, išsamios, patikimos ir teisingos informacijos gavimą ir teikimą laiku vidaus ir išorės informacijos vartotojams;
- 5) stebėseną – nuolatinį ir (arba) periodinį stebėjimą ir vertinimą, kai analizuojama, ar vidaus kontrolė viešajame juridiniame asmenyje įgyvendinama pagal viešojo juridinio asmens vadovo nustatytą vidaus kontrolės politiką ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas.

7 straipsnis. Vidaus kontrolės dalyviai ir jų kompetencija

1. Viešojo juridinio asmens vidaus kontrolės dalyviai: viešojo juridinio asmens vadovas, vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai ir vidaus auditoriai.
2. Viešojo juridinio asmens vadovas, veikdamas vidaus kontrolės srityje:

1) užtikrina vidaus kontrolės, apimančios šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytus elementus ir atitinkančios kitus šiame įstatyme vidaus kontrolei keliamus reikalavimus, sukūrimą viešajame juridiniame asmenyje, jos įgyvendinimą ir tobulinimą;

2) nustato viešojo juridinio asmens vidaus kontrolės politiką pagal šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatas;

3) finansų ministro nustatyta tvarka teikia Finansų ministerijai informaciją apie vidaus kontrolės įgyvendinimą viešajame juridiniame asmenyje, įskaitant jam pavaldžius ir (arba) atskaitingus viešuosius juridinius asmenis.

3. Viešojo juridinio asmens darbuotojai, vykdydami reguliarią viešojo juridinio asmens veiklos sričių valdymo ir priežiūros veiklą pagal pavestas funkcijas, prižiūri vidaus kontrolės įgyvendinimą viešajame juridiniame asmenyje ir jos atitiktį viešojo juridinio asmens vadovo nustatytai vidaus kontrolės politikai.

4. Vidaus auditoriai vertina vidaus kontrolę viešajame juridiniame asmenyje ir teikia viešojo juridinio asmens vadovui rekomendacijas dėl vidaus kontrolės tobulinimo, konsultuoja viešojo juridinio asmens vadovą, viešojo juridinio asmens administracijos padalinių ir (ar) viešajam juridiniam asmeniui pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų vadovus vidaus kontrolės klausimais.

TREČIASIS SKIRSNIS

VIDAUS AUDITAS

8 straipsnis. Vidaus audito tikslas ir pagrindiniai uždaviniai

1. Vidaus audito tikslas – sistemingai ir visapusiškai vertinant viešojo juridinio asmens valdymą, rizikos valdymą ir vidaus kontrolę, padėti įgyvendinti viešojo juridinio asmens veiklos tikslus.

2. Pagrindiniai vidaus audito uždaviniai:

1) tirti ir vertinti viešojo juridinio asmens valdymą, rizikos valdymą ir vidaus kontrolę, atsižvelgiant į:

- a) viešojo juridinio asmens veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų laikymąsi;
- b) viešojo juridinio asmens strateginių planavimo dokumentų įgyvendinimą;
- c) viešojo juridinio asmens veiklos vykdymą ekonomiško, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu;
- d) viešojo juridinio asmens turto apskaitą, valdymą, naudojimą ir disponavimą juo;
- e) viešojo juridinio asmens teikiamą informaciją apie finansinę ir kitą veiklą;

2) tirti ir vertinti viešojo juridinio asmens gautų Europos Sąjungos ir (arba) tarptautinės finansinės paramos lėšų panaudojimo administravimą;

3) teikti viešojo juridinio asmens vadovui rekomendacijas dėl viešojo juridinio asmens valdymo, rizikos valdymo ir vidaus kontrolės tobulinimo;

4) konsultuoti viešojo juridinio asmens vadovą, viešojo juridinio asmens administracijos padalinių ir (ar) viešajam juridiniam asmeniui pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų vadovus viešojo juridinio asmens valdymo, rizikos valdymo ir vidaus kontrolės klausimais.

3. Vidaus auditas viešajame juridiniame asmenyje atliekamas vadovaujantis šiuo įstatymu, viešojo juridinio asmens vadovo patvirtinta vidaus audito metodika ir kitais vidaus audito atlikimą reglamentuojančiais teisės aktais, atsižvelgiant į tarptautinius vidaus audito profesinės praktikos standartus.

9 straipsnis. Vidaus audito tarnybos steigimas

1. Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijoje, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijoje, Nacionalinėje teismų administracijoje, Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyboje, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamente, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolėje, valstybiniuose universitetuose turi būti įsteigtos vidaus audito tarnybos.

2. Ministerijose turi būti įsteigtos centralizuoto vidaus audito tarnybos. Atsižvelgiant į viešojo juridinio asmens organizacinę struktūrą, atliekamų funkcijų apimtį, svarbą, viešajam juridiniam asmeniui pavaldžių viešųjų juridinių asmenų skaičių ir kitus veiklos ypatumus, ministrui pavestose valdymo srityje veikiančiame viešajame juridiniame asmenyje ministro sprendimu gali būti įsteigta vidaus audito tarnyba.

3. Savivaldybėse turi būti įsteigtos centralizuoto vidaus audito tarnybos.

4. Kitų viešųjų juridinių asmenų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Seimas arba Vyriausybė, vidaus auditą atlieka juose įsteigta vidaus audito tarnyba arba atitinkamai Seimo arba Vyriausybės paskirta kito viešojo juridinio asmens centralizuoto vidaus audito tarnyba ar vidaus audito tarnyba, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje numatytą atvejį.

5. Viešojo juridinio asmens, kurį yra įsteigę keli steigėjai, vidaus auditą atlieka steigėjų bendru sprendimu tame viešajame juridiniame asmenyje įsteigta vidaus audito tarnyba ar vieno iš steigėjų vidaus audito tarnyba arba centralizuoto vidaus audito tarnyba.

6. Viešiesiems juridiniams asmenims, atliekantiems Europos Sąjungos arba tarptautinės finansinės paramos ir kitų lėšų administravimo funkcijas, šio straipsnio nuostatos taikomos tiek,

kiek jų vidaus audito nereglamentuoja Europos Sąjungos teisės aktai ar Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys.

7. Jeigu viešajame juridiniame asmenyje vidaus audito tarnyba arba centralizuoto vidaus audito tarnyba neturi būti įsteigta pagal šio straipsnio 1, 2, 3 ir 5 dalis ir jo vidaus auditui atlikti nėra paskirta kito viešojo juridinio asmens vidaus audito tarnyba arba centralizuoto vidaus audito tarnyba, tačiau dėl šio viešojo juridinio asmens atliekamų funkcijų turi būti užtikrintas viešojo juridinio asmens nepriklausomumas ir (arba) jame steigti vidaus audito tarnybą yra ekonomiškai neefektyvu, tokio viešojo juridinio asmens vidaus auditui atlikti gali būti įsigyjamoms vidaus audito paslaugoms Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Vidaus audito tarnybos, vidaus audito tarnybos vadovo ir vidaus auditoriaus veiklos nepriklausomumas

1. Vidaus audito tarnyba yra tiesiogiai pavaldi ir atskaitinga viešojo juridinio asmens vadovui, taip pat atskaitinga kolegialiam valdymo organui, jeigu kolegialus valdymo organas nurodytas viešojo juridinio asmens steigimo dokumentuose. Viešojo juridinio asmens vadovas užtikrina vidaus auditorių veiklos ir organizacinę nepriklausomumą ir negali šios valdymo funkcijos perduoti kitiems viešojo juridinio asmens darbuotojams.

2. Vidaus audito tarnybai, vidaus audito tarnybos vadovui, vidaus auditoriui negali būti daromas poveikis, kai yra planuojamas ir atliekamas vidaus auditas ir pateikiami vidaus audito rezultatai.

3. Vidaus audito tarnybos veiklos plane nenumatytas vidaus auditas gali būti atliekamas vidaus audito tarnybos vadovo sprendimu, raštu suderinus su viešojo juridinio asmens vadovu.

4. Vidaus audito tarnybos veiklą reglamentuoja viešojo juridinio asmens vadovo patvirtinti vidaus audito tarnybos nuostatai. Jie rengiami vadovaujantis Vyriausybės patvirtintais pavyzdiniais vidaus audito tarnybos nuostatais.

5. Vidaus audito tarnybos vadovas ir vidaus auditoriai negali dalyvauti valdant viešąjį juridinį asmenį ir (arba) jam pavaldžius ir (arba) atskaitingus viešuosius juridinius asmenis.

6. Vidaus audito tarnybos vadovas, vidaus auditorius, siekdami išsaugoti objektyvumą, turi nedalyvauti nustatant ir įgyvendinant viešojo juridinio asmens, jam pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolės politiką, tikrinant ir vertinant veiklą, už kurią jis buvo atsakingas mažiau kaip prieš vienus metus prieš pradėdamas eiti vidaus audito tarnybos vadovo, vidaus auditoriaus pareigas.

11 straipsnis. Vidaus audito tarnybos vadovo kompetencija

1. Asmuo, priimamas į vidaus audito tarnybos vadovo pareigas, privalo turėti:

1) aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą ekonomikos, teisės, verslo, vadybos, finansų, apskaitos arba viešojo administravimo studijų krypties išsilavinimą;

2) ne mažesnę kaip 2 metų darbo patirtį audito arba vidaus audito srityje.

2. Vidaus audito tarnybos vadovas:

1) savarankiškai organizuoja vidaus audito tarnybos darbą pagal viešojo juridinio asmens vadovo patvirtintus vidaus audito tarnybos nuostatus;

2) rengia ir teikia viešojo juridinio asmens vadovui tvirtinti vidaus audito tarnybos vidaus audito metodiką. Ši metodika turi būti parengta vadovaujantis finansų ministro patvirtinta pavyzdine vidaus audito metodika, atsižvelgiant į tarptautinius vidaus audito profesinės praktikos standartus;

3) planuoja vidaus audito tarnybos veiklą, sudaro ilgalaikius vidaus audito tarnybos veiklos planus, skirtus vidaus audito tarnybos veiklos tikslams, rodikliams nustatyti, vidaus audito visumai aprašyti, ir metinius vidaus audito tarnybos veiklos planus, rengiamus atsižvelgiant į atliktą viešojo juridinio asmens, jam pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų (jeigu jų yra) rizikos vertinimo analizę, ir teikia juos tvirtinti viešojo juridinio asmens vadovui;

4) užtikrina, kad būtų atliekamas vidaus auditas, pateikiami vidaus audito rezultatai ir atliekamas pažangos stebėjimas;

5) užtikrina atliekamo vidaus audito kokybę;

6) konsultuoja viešojo juridinio asmens vadovą, viešojo juridinio asmens administracijos padalinių ir (arba) viešajam juridiniam asmeniui pavaldžių ir (arba) atskaitingų viešųjų juridinių asmenų vadovus viešojo juridinio asmens valdymo, rizikos valdymo ir vidaus kontrolės klausimais;

7) nedelsdamas praneša viešojo juridinio asmens vadovui, taip pat kolegialiam valdymo organui, jeigu kolegialus valdymo organas nurodytas viešojo juridinio asmens steigimo dokumentuose, apie daromą poveikį, kai yra planuojamas ir (arba) atliekamas vidaus auditas ir (arba) pateikiami vidaus audito rezultatai;

8) siekdamas išvengti darbų dubliavimo, koordinuoja vidaus audito tarnybos veiklą ir keičiasi informacija su kitais viešojo juridinio asmens audito vykdytojais;

9) tobulina savo kvalifikaciją ir sudaro sąlygas ją tobulinti vidaus auditoriams;

10) siūlo viešojo juridinio asmens vadovui pasitelkti atitinkamų sričių specialistus (ekspertus), kai numatoma atlikti specifinių sričių vidaus auditą;

11) teikia vertintojui ar vertintojų grupei išoriniam vidaus audito tarnybos veiklos vertinimui atlikti reikalingus dokumentus ir (arba) jų kopijas ir paaiškinimus;

12) atsako už atlikto vidaus audito išvadas ir rekomendacijas, įskaitant atvejus, kai yra pasitelkiami atitinkamų sričių specialistai (ekspertai).

3. Vidaus audito tarnybos vadovas turi pateikti Valstybės kontrolei metinio vidaus audito tarnybos veiklos plano kopiją per 10 darbo dienų po to, kai šį planą patvirtina viešojo juridinio asmens vadovas.

4. Kiekvienais metais iki kovo 1 dienos vidaus audito tarnybos vadovas turi parengti ir pateikti Finansų ministerijai, Valstybės kontrolei, viešojo juridinio asmens vadovui, taip pat viešojo juridinio asmens steigėjui (steigėjams) ir kolegialiam valdymo organui, jeigu kolegialus valdymo organas nurodytas viešojo juridinio asmens steigimo dokumentuose, metinę vidaus audito tarnybos veiklos ataskaitą pagal finansų ministro nustatytą metinės vidaus audito tarnybos veiklos ataskaitos rengimo ir teikimo tvarką.

5. Jeigu vidaus audito metu nustatoma galimų pažeidimų, kurie turi nusikalstamos veikos požymių, vidaus audito tarnybos vadovas apie tokius pažeidimus nedelsdamas turi raštu informuoti viešojo juridinio asmens vadovą.

12 straipsnis. Vidaus auditorių kompetencija

1. Vidaus auditorius, atlikdamas jam pavestas funkcijas, turi vadovautis šiuo įstatymu, viešojo juridinio asmens vadovo patvirtinta vidaus audito metodika ir kitais vidaus audito tarnybos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, atsižvelgti į tarptautinius vidaus audito profesinės praktikos standartus ir laikytis finansų ministro nustatytų vidaus auditorių profesinės etikos principų.

2. Vidaus auditorius, atlikdamas jam pavestas funkcijas, turi teisę:

- 1) naudotis visa viešojo juridinio asmens sukaupta informacija;
- 2) gauti iš visų audituojamų subjektų vidaus auditui atlikti reikalingų dokumentų kopijas;
- 3) pasirinktinai lankytis visuose audituojamuose subjektuose;
- 4) per 5 darbo dienas nuo rašytinio prašymo pateikimo dienos gauti audituojamų subjektų vadovų ir darbuotojų rašytinius ir žodinius paaiškinimus;

5) reikalauti iš audituojamų subjektų vadovų sudaryti sąlygas atlikti vidaus auditą, vidaus auditoriui savarankiškai dirbti ir parengti objektyvias išvadas;

6) tobulinti savo kvalifikaciją.

3. Vidaus auditorius, atlikdamas vidaus auditą, privalo:

1) būti objektyvus ir nešališkas, susilaikyti nuo išankstinės nuomonės apie vertinimą ir vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;

2) aptarti parengtą vidaus audito ataskaitos projektą su audituojamo subjekto vadovu ir su atsakingais už tą veiklos sritį darbuotojais;

- 3) užtikrinti vidaus audito metu paimtų audituoti dokumentų saugumą;
- 4) tvarkyti asmens duomenis vadovaudamasis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu;

5) užtikrinti, kad vidaus auditas būtų atliekamas vadovaujantis šiuo įstatymu, viešojo juridinio asmens vadovo patvirtinta vidaus audito metodika ir kitais vidaus audito atlikimą reglamentuojančiais teisės aktais, atsižvelgiant į tarptautinius vidaus audito profesinės praktikos standartus.

4. Vidaus auditorius vidaus audito tarnybos vadovo pavedimu turi atlikti pažangos stebėjimą.

13 straipsnis. Viešojo juridinio asmens vadovo kompetencija vidaus audito srityje

Viešojo juridinio asmens vadovas, veikdamas vidaus audito srityje:

- 1) įsteigia vidaus audito tarnybą viešajame juridiniame asmenyje, kai ji turi būti steigiama pagal šio įstatymo 9 straipsnį, ir užtikrina jos veikimą;
- 2) praneša Finansų ministerijai apie priimtą sprendimą įsteigti arba panaikinti vidaus audito tarnybą viešajam juridiniam asmeniui pavaldžiuose ir (arba) atskaitinguose viešuosiuose juridiniuose asmenyse per 10 darbo dienų po šio sprendimo priėmimo dienos;
- 3) tvirtina ilgalaikius ir metinius vidaus audito tarnybos veiklos planus;
- 4) priima sprendimą dėl vidaus audito paslaugų įsigijimo, kai jos gali būti įsigyjamoms pagal šio įstatymo 9 straipsnio 7 dalį, ir užtikrina įsigytų vidaus audito paslaugų priežiūrą;
- 5) vidaus audito tarnybos vadovo siūlymu priima sprendimą dėl atitinkamų sričių specialistų (ekspertų) pasitelkimo, kai atliekamas specifinių sričių vidaus auditas;
- 6) įpareigoja audituojamo subjekto vadovą, kad šis per 5 darbo dienas susipažintų su vidaus audito tarnybos pateiktu vidaus audito ataskaitos projektu ir pateiktų dėl jo nuomonę vidaus audito tarnybai;
- 7) gavęs vidaus audito ataskaitą, ne vėliau kaip per 15 darbo dienų priima sprendimą įgyvendinti vidaus audito ataskaitoje pateiktas rekomendacijas arba jų neįgyvendinti, prisiimdamas su tuo susijusią riziką, arba įpareigoja audituojamo subjekto (viešajam juridiniam asmeniui pavaldaus ir (arba) atskaitingo viešojo juridinio asmens) vadovą, gavusį vidaus audito ataskaitą, ne vėliau kaip per 15 darbo dienų priimti sprendimą dėl vidaus audito rekomendacijų. Jeigu audituojamo subjekto (viešajam juridiniam asmeniui pavaldaus ir (arba) atskaitingo viešojo juridinio asmens) vadovas nesutinka su vidaus audito ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis

ir pateikė viešojo juridinio asmens, kuriam audituojamas subjektas yra pavaldus ir (arba) atskaitingas, vadovui ir vidaus audito tarnybos vadovui pagrįstus motyvus dėl nesutikimo su vidaus audito ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis, viešojo juridinio asmens, kuriam audituojamas subjektas yra pavaldus ir (arba) atskaitingas, vadovas priima sprendimą įgyvendinti vidaus audito ataskaitoje pateiktas rekomendacijas arba jų neįgyvendinti, prisiimdamas su tuo susijusią riziką, ir įpareigoja audituojamo subjekto (viešajam juridiniam asmeniui pavaldaus ir (arba) atskaitingo viešojo juridinio asmens) vadovą įgyvendinti šį sprendimą.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos finansų ministras iki 2019 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Įsigaliojus šiam įstatymui, kituose teisės aktuose vartojama sąvoka „centralizuota vidaus audito tarnyba“ atitinka šio įstatymo sąvoką „centralizuoto vidaus audito tarnyba“.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija 188605295, Gedimino pr. 53 1 K-02, 01109 Vilniaus m.
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo Nr. IX-1253 pakeitimo įstatymas
Dokumento registracijos data ir numeris	2019-07-11 Nr. XIII-2312
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Kopijos tikrumo patvirtinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rita Koncijalovienė, Vyriausioji specialistė, Dokumentų departamentas
Sertifikatas išduotas	RITA KONCIJALOVIENĖ, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2019-07-26 14:40:01
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2019-07-26 14:40:24
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-11-27 - 2021-11-26
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	eSeimas. Teisės aktų informacinė sistema (TAIS), versija 1.2.53
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metadata entry "Index of the case (volume) the document is assigned to" must be specified Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2019-11-13)
Paieškos nuoroda	https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=d86f78c5a86811e9aab6d8dd69c6da66
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2019-11-13 02:45:02 TAIS